Министерство образования и науки Республики Татарстан

Нижнекамский муниципальный район

МБОУ «Гимназия №2» имени Баки Урманче

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат: 2AC06D00DFB1188542264373AABE4F3B
Владелец: Гаязова Айгуль Нильсоновна
Действителен: с 02.09.2024 до 02.12.2025

Директор

____

Гаязова А.Н.
Приказ № 450 от 29.08.2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по внеурочной деятельности «Туган телем – иркә гөлем»

для обучающихся 3 классов

“Туган телем – иркә гөлем”

Аңлатма язуы.

Укучының мөстәкыйльлеген, инициативасын, иҗади сәләтен үстерү - мәктәпнең төп бурычларыннан берсе. Укучының сәләтен үстерү өчен тиешле шартлар булдыру әһәмиятле, чөнки сәләт бары тик дөрес оештырылган эшчәнлектә генә үсә.

Күренекле мәгърифәтче Каюм Насыйри: "**Табигый сәләтлелек ул очкын гына, ул сүнәргә дә, кабынып китәргә дә мөмкин, аның кабынып китеп, зур ялкынга әверелүендә төп мәҗбүри көч булып хезмәт һәм үз-үзеңә таләпчән булу тора,”** – дигән. Билгеле бер эш белән җитди һәм эзлекле шөгыльләнгән баланың сәләте тиз ачыла, кызыксынучанлыгы арта.

Туган телдә сөйләшүче сәләтле балалар өчен “Туган телем – иркә гөлем” түгәрәгенең эш программасы укучыларда белем алуга һәм фәнгә карата кызыксыну уяту, белемнәрне тирәнәйтү максатын күздә тотып төзелде. Программа сәләтле баланың мөмкинлекләрен тагын да үстерергә, һәр укучының тел белеме буенча сәләтен ачарга ярдәм итәчәк.

Максат:

1. Сәләтле укучыларны ачыклау, аларның иҗади эшчәнлегенә кирәкле шартлар тудырып, талантын үстерү

Бурыч:

1. Шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып, һәр укучыны актив акыл эшчәнлегенә тарту, иҗади сәләтен үстерү.

2. Укучыларда фәнгә карата кызыксыну, белемгә омтылыш тәрбияләү;

3. Фән буенча алган белемнәрне тирәнәйтү һәм дөньяга уңай караш формалаштыру;

4. Фәннәрнең кешелек практикасындагы әһәмияте турындагы күзаллауны үстереп, укучыларның алган белемнәрен тормышта куллана белергә өйрәтү.

Предмет буенча олимпиада укучыларның сәләтләрен ачу һәм үстерүдә эффектив чара булып тора. Укучыларның беренче мөстәкыйль ачышлары нәкъ менә башлангыч сыйныфта укыганда күзәтелә.

Хәзерге вакытта башлангыч сыйныф укучылары татар теле буенча мәктәп һәм район буенча гына түгел, республика бәйгеләрендә дә катнашалар. Гадәттә, олимпиада биремнәре мәктәп программасы дәрәҗәсеннән катлаулырак була. Шуңа күрә балаларны стандарт булмаган биремнәрне үтәүгә хәзерләү, шулай ук чит тирәлектә үзеңне иркен тотарга өйрәтү - түгәрәк эшенең төп бурычларыннан берсе. Эшләрне мөстәкыйль башкару, фәнни – эзләнү эшчәнлеген оештыру иҗади эшчәнлекне башлау өчен мөмкинлек ача.

Түгәрәк эшен оештыруда түбәндәге юнәлешләр күз алдында тотыла:

- сүзгә сак караш тәрбияләү, дөрес сөйләшергә өйрәтү, тел буенча белемнәрне тирәнәйтү, татар халкының мәдәнияты, сәнгате белән тирәнрәк таныштыру, стандарт булмаган биремнәрне үтәү .

Максатка ирешү өчен балада ихтыяр көче тәрбияләргә, бөтен көчен, сәләтен, игътибарын тупларга өйрәтергә кирәк. Шушы сәләтләргә ия булган укучы гына, эти-әни һәм укытучы белән берлектә, зур уңышларга ирешә ала.
Укыту эшчәнлеген башлаганда шушы вакытка укучыларның белем дәрәҗәләрен белү мөһим, бу алга таба эшне ни рәвешле оештыру мөмкинлеген ача. Кайсы эшкә күбрәк вакыт бирүне дөрес планлаштыру, алга таба эшнең нәтиҗәсен арттырырга ярдәм итә.

Программада республика, әдәбият, сәнгать әһелләренә бәйле даталар исәпкә алынды. Материал яшь үзенчәлекләренә туры китереп планлаштырылды. Программада, теоретик материал белән беррәттән, практик эшләр үткәрү дә каралган.

Программаның максаты һәм бурычлары

Укучыларның белем дәрәҗәләрен үстерү. Татар телен практик яктан куллануга ирешү.

Бурычлар:

- тел белеме буенча белемнәрне арттыруга ярдәм итү;
- фикерләү сәләтен үстерүгә мөмкинлекләр булдыру;
- үзара зәвыклы итеп аралашуга теләк тудыру һәм Татарстан Республикасы тарихына һәм мәдәниятенә хөрмәт хисе тәбияләү;

Көтелгән нәтиҗә

Бу программаны өйрәнгәннән соң укучылар түбәндәгеләрне белергә тиеш:

Татарстан, татар халкы, аның тормыш-көнкүреше, традицияләре, әдәбияты, сәнгате турында әдәби телдә сөйли һәм яза белергә;

Текстны камилләштерергә, кабатлауларны булдырмыйча сүзләрне синонимнары белән алмаштырырга;

Сөйләм культурасы таләпләрен үтәргә;

Өйрәнелгән темалар буенча стандарт булмаган биремнәрне үтәргә;

Чит тирәлектә үзеңне иркен тотарга.

Календар-тематик план

№	Тема	Сәг. санн	Үткәрү вакыты
1.	Хәрефләрсез язып буламы?Кереш әңгәмә.	1	
2.	Күңелле лексика.	1	
3.	“Серле сандык” Яңа сүзләр белән танышу	1	
4.	Бу сүзләрне дөрес яз һәм куллан.	1	
5.	Борынгы һәм хәзерге исемнәр	1	
6.	Синең исемең нәрсәне аңлата7	1	
7.	Борынгы һәм хәзерге исемнәр	1	
8.	Югалган, сирәк сүзләр белән танышу.	1	
9.	Сүзлекләр белән танышу..Китапханәгә экскурсия.	1	
10.	Проект эше. “Гаиләмнең тарихын өйрәнү”	1	
11.	Проект эшен яклау.	1	
12.	“Уенлы сүзлек” (“Мәгариф”)	1	
13.	Фонетик уеннар.	1	
14.	Фразеология.	1	
15.	Фразеологик кроссворд	1	
16.	Грамматик башваткычлар.	1	
17.	“Әйдәгез, уйныйбыз!” лингвистик уен	1	
18.	Тапкырлар һәм зирәкләр бәйгесе. КВН.	1	
19.	Крассвордлар төзү. «Татар халык ашлары».	1	
20.	Җөмләләрне морфологик яктан тикшерү.	1	
21.	Рәсем буенча хикәя төзү	1	
22.	Үзебезнең матур телебездә сөйләшү.	1	
23.	“Тәмле телле” булыгыз!	1	
24.	“Тылсымлы сүзләр”уены	1	
25.	Татар халкының яраткан бәйрәмнәре.	1	
26.	“Сөмбелә” бәйрәменең тарихы.	1	

27.	“Сабантуй” бәйрәменең тарихы.	1	
28.	“Каз өмәсе” турында әңгәмә.	1	
29.	Яңа ел бәйрәме турында ниләр беләсез?	1	
30.	Татар халык уеннары.	1	
31.	Татар халык уеннары.	1	
32.	Татар халык җырлары.	1	
33.	Татар халык җырлары.	1	
34.	Халык авыз иҗаты әсәрләреннән әкиятләр.	1	
35.	Әкиятләрнең төзелешен, язу үзенчәлекләрен аңлату.	1	
36.	Хайваннар турындагы әкиятләр.	1	
37.	Тылсымлы әкиятләр.	1	
38.	Тормыш- көнкүреш әкиятләре.	1	
39.	Табышмаклар һәм мәкальләр.	1	
40.	“Табышмаклар кичәсе”	1	
41.	Нәрсә ул мәзәк? Мәзәкләр дөньясы.	1	
42.	Татар халкының гореф-гадәтләре.	1	
43.	Театр яктылыкка, нурга илтә.	1	
44.	Пантомима.Сүзсез уен	1	
45.	Гүзәл башкалам.	1	
46.	“ Татар халык ашлары “.	1	
47.	“ Татар халык ашлары “. Кроссвордлар төзү..	1	
48.	“Минем яраткан ризыгым”.Түгәрәк өстәл артында очразу.	1	
49.	Эш кәгазьләре үрнәкләре. Гариза.	1	
50.	Мәктәптә уздырылачак берәр чара турында белдерү язу.	1	
51.	Кем ул хәбәрче? Хәбәрчегә хас сыйфатлар	1	
52.	Журналист һөнәре нинди һөнәр ул? Журналист нинди сыйфатларны туплаган булырга тиеш?	1	

53.	Газета ничек ясала? Шәһәребездә нәшер ителүче «Туган як» газетасы типографиясе.	1	
54.	Шәһәребездәге «Туган як» газетасы. Күргәзмә оештыру.	1	
55.	Редактор, җаваплы сәркатип нинди эш башкара? Хәзерге вакытта газета ничек басыла?	1	
56.	Минем яраткан газетам. Газеталарга күзәтүләр.	1	
57.	Мәкалә язу серләре. Хәбәрче өчен иң кирәкле сыйфатлар: кызыксынучанлык, күзәтүчәнлек, белемлелек, төгәллек, өлгерлек.	1	
58.	Халык авыз иҗаты әсәрләреннән әкиятләр.	1	
59.	Шигырь - ритмлы сөйләм. Шигырь төшенчәсенә билгеләмә бирү, аның эпик жанрлардан аермасын ачыклау, күңел дөньясына тәэсире турында сөйләшү.	1	
60.	Рифма, строфа һәм шигырь интонациясенең шигырьдә әһәмиятен аңлату.	1	
61.	Үзебез табышмак чыгарабыз. Укучыларны табышмак иҗат итәргә өйрәтү.	1	
62.	Репортаж-күзәтче жанр. Репортаж сүзе нинди мәгънәне аңлата. Бу форма кайчан кулланыла?	1	
63.	Интервью – иҗади гапләшү. Мәгълүмат туплауның иң еш очрый торган алымнарыннан берсе булган интервью нәрсә ул? Нинди максатта кулланыла?	1	
64.	Алар онытылмас… Сугыш һәм хезмәт ветераннарына багышлап шигырьләр язу, мәкаләләр иҗат итү.	1	
65.	Иң якын дустым. Иң якын дус турында мәкалә язу, шигырь иҗат итү.	1	
67.	Шәфкатьлелек бизи кешене.	1	
68.	Туган телем – иркә гөлем”.Йомгаклау шөгыль.	1	